

UREDBA (EU) št. 232/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 11. marca 2014

o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 209(1) in 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) S to uredbo se vzpostavlja evropski instrument sosedstva kot eden od instrumentov za neposredno podporo zunanjim politikam Evropske unije. Nadomešča Uredbo (ES) št. 1638/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, ki je prenehala veljati 31. decembra 2013.

(2) Člen 8 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) določa, da Unija razvija posebne odnose z državami v svojem sosedstvu, da ustvari območje blaginje in dobrega sosedstva, ki temelji na vrednotah Unije in za katero so značilni tesni in miroljubni odnosi na podlagi sodelovanja.

(3) Unija z evropsko sosedsko politiko državam evropskega sosedstva ponuja privilegiran odnos, ki temelji na vzajemni zavezanosti vrednotam demokracije, človekovih pravic, pravne države, dobrega upravljanja in načelom tržnega gospodarstva ter trajnostnega in vključujočega

razvoja, pa tudi na spodbujanju teh vrednot in načel. Evropska sosedska politika, kadar je to ustrezno, predvideva tudi okvir za večjo mobilnost in medosebne stike, zlasti s poenostavitvijo vizumskih postopkov in sporazumi o ponovnem sprejemu, z liberalizacijo vizumskega režima pa za vsak primer posebej.

(4) Od uvedbe evropske sosedske politike so se odnosi z državami partnericami okrepili ter Uniji in njenim partnericam prinesli konkretne koristi, vključno z uvedbo regionalnih pobud in podporo demokratizaciji v evropskem sosedstvu. Več pomembnih dogodkov v evropskem sosedstvu je vodilo do obsežnega strateškega pregleda evropske sosedske politike leta 2011. Ta pregled med drugim predvideva večjo podporo partnericam, zavezanim oblikovanju demokratičnih družb in izvajanju reform v skladu s pristopom, ki temelji na spodbudah („več za več“), in z načelom „vzajemne odgovornosti“, partnerstvo z družbami ter bolj raznolik in prilagojen pristopu k posameznim partnerskim državam. S to uredbo bi bilo treba določiti jasne povezave med okvirom evropske sosedske politike in podporo, zagotovljeno na podlagi te uredbe.

(5) S to uredbo bi bilo treba podpirati izvajanje političnih pobud, ki prispevajo k oblikovanju evropske sosedske politike: vzhodnega partnerstva med Unijo in njenimi vzhodnimi sosedami, partnerstva za demokracijo in skupno blaginjo ter Unije za Sredozemlje v južnem sosedstvu. Vse te pobude so strateško pomembne in nudijo enako pomembne politične okvire za poglobitev odnosov z državami partnericami in med njimi na podlagi načel vzajemne odgovornosti ter skupne in deljene odgovornosti. S to uredbo bi bilo treba podpirati tudi izvajanje regionalnega sodelovanja v celotnem evropskem sosedstvu, med drugim v okviru politike severne dimenzije ali sinergije Črnega morja, in – zlasti v primeru čezmejnega sodelovanja – zunanje vidike zadevnih makroregionalnih strategij.

(6) Za uresničitev ciljev te uredbe bi morali pri pripravi, izvajanju in spremljanju podpore Unije v skladu s pomembnostjo njihovih vlog ustrezno sodelovati zunanji partnerji, tudi organizacije civilne družbe in lokalni organi. S to uredbo bi bilo treba podpirati tudi krepitev zmogljivosti organizacij civilne družbe za zagotavljanje učinkovite notranje odgovornosti in lokalne odgovornosti ter za celostno vlogo v procesu demokratizacije.

(7) S to uredbo se priznava poseben status Ruske federacije kot sosedne Unije in strateške partnerice v regiji.

⁽¹⁾ UL C 11, 15.1.2013, str. 77.

⁽²⁾ UL C 391, 18.12.2012, str. 110.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Uredba (ES) št. 1638/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o splošnih določbah o ustanovitvi Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva (UL L 310, 9.11.2006, str. 1).

- (8) Pomoč tako na podlagi te uredbe kot v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) bi bilo treba zagotoviti za programe čezmejnega sodelovanja med državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami in/ali Rusko federacijo na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju) ob zunanjih mejah Unije za spodbujanje povezanega in trajnostnega regionalnega razvoja v sosednjih obmejnih regijah in sodelovanja med njimi ter skladnega teritorialnega povezovanja po vsej Uniji in s sosednjimi državami. Za zagotovitev učinkovitega izvajanja čezmejnega sodelovanja je pomembno, da se postopki po potrebi uskladijo s postopki v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja.
- (9) Poleg tega je treba podpirati in omogočati sodelovanje v skupno korist med Unijo in njenimi partnericami ter drugimi državami udeleženkami, zlasti z najboljšim in najučinkovitejšim usklajevanjem zagotovljenih virov ter združevanjem prispevkov iz notranjih in zunanjih instrumentov proračuna Unije, predvsem v korist projektom čezmejnega in regionalnega sodelovanja, infrastrukturnim projektom v interesu Unije, ki vključujejo sosednje države, in drugim področjem sodelovanja.
- (10) Čezmejno sodelovanje bi moralo biti odprto tudi za udeležbo teritorialnih enot ob mejah, ki pripadajo državam Evropskega gospodarskega prostora, in ustreznih teritorialnih enot v upravičenkah iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾. Države Evropskega gospodarskega prostora bi morale za udeležbo v programih čezmejnega sodelovanja še naprej uporabljati svoje lastne vire.
- (11) Pričakuje se, da bodo sofinanciranje zagotovile države članice, partnerske države in druge države udeleženke v čezmejnem in regionalnem sodelovanju. S tem bo odgovornost države večja, povečal pa se bo tudi znesek finančnih sredstev, ki so na voljo programom, in olajšala udeležba lokalnih zainteresiranih strani.
- (12) Zaradi uskladitve terminologije, uporabljene v tej uredbi, s terminologijo na področju evropskega teritorialnega sodelovanja bi se morali dokumenti o izvajanju programov čezmejnega sodelovanja imenovati skupni operativni programi.
- (13) Podpora, ki se sosednjim državam zagotavlja v okviru evropske sosedске politike, bi morala biti skladna s cilji in načeli zunanjih politik Unije, zlasti njene razvojne politike ter skupne zunanje in varnostne politike. Zagotoviti bi bilo treba tudi skladnost z zunanjo razsežnostjo notranjih politik in instrumentov Unije.
- (14) Unija bi si morala prizadevati za najučinkovitejšo uporabo razpoložljivih virov, da bi čim bolj povečala učinek zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti skladnost in dopolnjevanje instrumentov Unije za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med evropskim instrumentom sosedstva, drugimi instrumenti Unije za financiranje zunanjega delovanja in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krečiti tudi programi, zasnovani na podlagi instrumentov za financiranje zunanjega delovanja.
- (15) Skupna strategija EU in Afrike je pomembna za odnose s sredozemskimi sosedami iz Severne Afrike.
- (16) Unija in njene države članice bi morale izboljšati skladnost, učinkovitost in dopolnjevanje svojih politik glede sodelovanja s sosednjimi državami. Za zagotovitev dopolnjevanja ter medsebojne krepitve sodelovanja Unije in sodelovanja držav članic je primerno, da se predvidi skupno načrtovanje programov, ki bi se izvajalo, kadar je to mogoče in ustrezno. Poskrbeti bi bilo treba za ustrezno sodelovanje in usklajevanje z drugimi donatorji zunaj Unije.
- (17) Načeloma bi morala biti podpora Unije na podlagi te uredbe usklajena z ustreznimi nacionalnimi ali lokalnimi strategijami in ukrepi partnerskih držav, po potrebi pa tudi s strategijami in ukrepi Ruske federacije.
- (18) Komisija bi si morala z uporabo finančnih instrumentov z učinkom finančnega vzvoda prizadevati za najsmotrnejšo porabo razpoložljivih virov. Takšen učinek bi lahko še povečali z omogočanjem večkratne uporabe sredstev, vloženih v finančne instrumente, in sredstev, ki jih ti finančni instrumenti ustvarijo.
- (19) Boj proti podnebnim spremembam je eden od velikih izzivov, s katerimi se sooča Unija, poleg tega pa je na tem področju nujno potrebno mednarodno ukrepanje. V skladu z namero, izraženo v sporočilu Komisije z dne 29. junija 2011 z naslovom „Proračun za strategijo Evropa 2020“, da se delež proračuna Unije za podnebne ukrepe poveča na najmanj 20 %, bi morali s to uredbo prispevati k uresničitvi tega cilja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (glej stran 11 tega Uradnega lista).

- (20) Trden okvir sodelovanja s sosednjimi državami na področju energije in virov, skladen s pravili notranjega trga Unije, prispeva k večji varnosti Unije na tem področju.
- (21) Enakost spolov, pravice pripadnikov manjšin ter boj proti diskriminaciji in neenakosti so cilji vseh ukrepov, sprejetih v skladu s to uredbo.
- (22) Unija se je zavezala, da bo v odnosih s partnerji po svetu spodbujala dostojno delo in socialno pravičnost ter se zavzemala za ratifikacijo in učinkovito izvajanje mednarodno priznanih standardov dela, vključno z izkoreninjenjem otroškega dela, in večstranskih okoljskih sporazumov.
- (23) Ta uredba za obdobje svoje uporabe določa finančna sredstva, ki v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju⁽¹⁾.
- (24) Finančne interese Unije bi bilo treba zavarovati s sorazmernimi ukrepi v ciklu odhodkov, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem nepravilnosti, izterjavo izgubljenih, nepravilno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev in po potrebi s kaznimi. Te ukrepe bi bilo treba izvajati v skladu z veljavnimi sporazumi, sklenjenimi z mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami.
- (25) Za prilagoditev podpore Unije v okviru te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da sprejme akte v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s spremembo seznama prednostnih nalog podpore Unije na podlagi te uredbe in dodelitev finančnih sredstev glede na vrsto programa. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila.
- (27) Izvedbena pooblastila, povezana z večletnimi enotnimi okviri podpore, drugimi programskimi dokumenti in izvedbenimi pravili o podrobnih določbah za izvajanje čezmejnega sodelovanja, bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (28) Za sprejetje takih izvedbenih aktov, razen v primeru ukrepov majhnega finančnega obsega, bi bilo treba načeloma uporabiti postopek pregleda, upošteva naravo navedenih izvedbenih aktov, zlasti njihove naravnosti v okviru politik ali njihovih finančnih posledic.
- (29) V Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁾ so določena skupna pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanje delovanja.
- (30) Pravila o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) so določena v Sklepu Sveta 2010/427/EU⁽⁴⁾.
- (31) Unija je najprimernejša partnerica za zagotavljanje podpore na podlagi te uredbe v državah evropskega sosedstva, v katerih je usklajevanje s pravili in standardi Unije eden od ključnih ciljev politike. Nekatere vrste posebne podpore se lahko zagotovijo le na ravni Unije. Države članice lahko s svojimi tranzicijskimi izkušnjami prispevajo tudi k uspešnosti reform v državah evropskega sosedstva in spodbujanju univerzalnih vrednot v evropskem sosedstvu.
- (32) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanje delovanja (glej stran 95 tega Uradnega lista).

⁽⁴⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

- (33) Obdobje uporabe te uredbe je primerno uskladiti z obdobjem uporabe Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013⁽¹⁾. Zato bi se ta uredba morala uporabljati od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 –

Člen 2

Posebni cilji podpore Unije

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

CILJI IN NAČELA

Člen 1

Splošni cilj in področje uporabe

1. S to uredbo se vzpostavi evropski instrument sosedstva, da bi se še bolj približali območju skupne blaginje in dobrega sosedstva, ki vključuje Unijo ter države in ozemlja, navedene v Prilogi (v nadaljnjem besedilu: partnerske države), z razvijanjem posebnega odnosa, ki temelji na sodelovanju, miru in varnosti, vzajemni odgovornosti in skupni zavezanosti univerzalnim vrednotam demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic v skladu s PEU.

2. Podpora Unije na podlagi te uredbe se uporablja v korist partnerskih držav in območij, vključenih v čezmejno sodelovanje. Lahko se uporablja tudi za skupno korist Unije in partnerskih držav.

3. Podpora Unije na podlagi te uredbe se lahko uporabijo tudi za to, da se Ruski federaciji omogoči udeležba v čezmejnem sodelovanju, v regionalnem sodelovanju, v katerem je udeležena Unija, in v ustreznih večdržavnih programih, vključno s sodelovanjem na področju izobraževanja, zlasti izmenjav študentov.

4. Unija z dialogom in sodelovanjem s tretjimi državami ter skladno z načeli mednarodnega prava spodbuja, razvija in utrjuje vrednote svobode in demokracije, univerzalnost in nedeljivost ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela enakosti in pravne države, na katerih Unija temelji. Zato se pri financiranju na podlagi te uredbe spoštujejo navedene vrednote in načela ter zaveze Unije, ki izhajajo iz mednarodnega prava, pri čemer se upoštevajo ustrezne politike in stališča Unije.

1. Glavni cilj podpore Unije na podlagi te uredbe je spodbujanje poglobljenega političnega sodelovanja, trdne in trajnostne demokracije, postopnega gospodarskega povezovanja in močnejšega partnerstva z družbami med Unijo in partnerskimi državami, zlasti pa izvajanje sporazumov o partnerstvu in sodelovanju, pridružitvenih sporazumov, drugih obstoječih ali prihodnjih sporazumov ter skupno dogovorjenih akcijskih načrtov ali enakovrednih dokumentov.

2. Podpora Unije na podlagi te uredbe je namenjena zlasti:

- (a) spodbujanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pravne države, načel enakosti in boja proti vsem oblikam diskriminacije, vzpostavitev trdne in trajnostne demokracije, spodbujanje dobrega upravljanja in boja proti korupciji, krepitev institucionalnih zmogljivosti na vseh ravneh ter razvoj uspešne civilne družbe, vključno s socialnimi partnerji;
- (b) postopnemu vključevanju na notranji trg Unije ter poglobljenemu sektorskemu in medsektorskemu sodelovanju, vključno s približevanjem zakonodaje in pravne ureditve standardom Unije in drugim ustreznim mednarodnim standardom ter boljšim dostopom do trga, tudi s poglobljenimi in celovitimi prostotrgovinskimi območji, s tem povezanim vzpostavljanjem institucij in naložbami, zlasti v medsebojne povezave;
- (c) ustvarjanju pogojev za boljšo organizacijo zakonitih migracij in spodbujanju dobro upravljanosti mobilnosti ljudi, izvajanju obstoječih ali prihodnjih sporazumov, sklenjenih v skladu z globalnim pristopom k vprašanju migracij in mobilnosti, ter spodbujanju medosebnih stikov, zlasti v zvezi s kulturnimi, izobraževalnimi, strokovnimi in športnimi dejavnostmi;
- (d) podpiranju pametnega, trajnostnega in vključujočega razvoja v vseh njegovih vidikih; zmanjševanju revščine, tudi z razvojem zasebnega sektorja in zmanjševanjem socialne izključenosti; spodbujanju izgradnje zmogljivosti v sektorjih znanosti, izobraževanju, zlasti visokošolskemu izobraževanju, tehnologije raziskav in inovacij; spodbujanju notranje gospodarske, socialne in teritorialne kohezije; spodbujanju razvoja podeželja; spodbujanju javnega zdravja varstvu okolja, podnebnim ukrepom in pripravljenosti na nesreče;
- (e) spodbujanju krepitev zaupanja, dobrih sosedskih odnosov in drugih ukrepov, ki prispevajo k vsem vrstam varnosti, ter preprečevanju in reševanju sporov, vključno z dolgotrajnimi konflikti;
- (f) krepitevi podregionalnega in regionalnega sodelovanja, sodelovanja na območju celotnega evropskega sosedstva in čezmejnega sodelovanja.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

3. Doseganje posebnih ciljev iz odstavkov 1 in 2 se ocenjuje zlasti z ustreznimi rednimi poročili Unije o izvajanju evropske sosedске politike; za točke (a), (d) in (e) odstavka 2 z ustreznimi kazalniki, ki jih določijo mednarodne organizacije in drugi ustrezni organi; za točke (b), (c) in (d) odstavka 2 glede na obseg prevzema regulativnega okvira Unije v partnerskih državah, kot je primerno; za točki (c) in (f) odstavka 2 pa glede na število ustreznih sporazumov in ukrepov sodelovanja.

Kazalniki za ocenjevanje doseganja posebnih ciljev so vnaprej določeni, jasni, pregledni, po potrebi prilagojeni posameznim državam, merljivi in med drugim vključujejo ustrezno spremljanje demokratičnih volitev, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, neodvisnost pravosodja, sodelovanje pri vprašanih pravosodja, svobode in varnosti, razširjenost korupcije, trgovinske tokove, enakost spolov in kazalnike, s katerimi je mogoče oceniti notranje ekonomske razlike, vključno s stopnjami zaposlenosti.

4. Podpora Unije na podlagi te uredbe se lahko uporabi tudi na drugih ustreznih področjih, kadar je to v skladu s splošnimi cilji evropske sosedске politike.

Člen 3

Okvir politike

1. S sporazumi o partnerstvu in sodelovanju, pridružitvenimi sporazumi ter drugimi obstoječimi ali prihodnjimi sporazumi, s katerimi se vzpostavlja odnos s partnerskimi državami, ustrežajočimi sporočili Komisije, sklepi Evropskega sveta in sklepi Sveta ter ustreznimi izjavami s srečanj na vrhu ali sklepi z ministrskih zasedanj s partnerskimi državami evropske sosedске politike, tudi v okviru vzhodnega partnerstva in Unije za Sredozemlje, pa tudi z ustreznimi resolucijami Evropskega parlamenta, se ob upoštevanju načela odgovornosti določa splošni politični okvir te uredbe za načrtovanje programov in izvajanje podpore Unije na podlagi te uredbe.

2. Ključne usmeritve za določanje prednostnih nalog podpore Unije na podlagi te uredbe in ocenjevanje napredka, kot je navedeno v členu 2(3), so določene v akcijskih načrtih ali drugih enakovrednih skupno dogovorjenih dokumentih, kot so dvostranski in večstranski pridružitveni načrti med partnerskimi državami in Unijo, če je ustrezno tudi v okviru vzhodnega partnerstva in južne dimenzije evropske sosedске politike.

3. Kadar Unija s partnerskimi državami ni sklenila sporazumov iz odstavka 1, se podpora Unije na podlagi te uredbe lahko zagotovi, če se izkaže, da je koristna za uresničevanje ciljev politik Unije, načrtuje pa se na podlagi takšnih ciljev in ob upoštevanju potreb zadevne države.

Člen 4

Razlikovanje, partnerstvo in sofinanciranje

1. Podpora Unije na podlagi te uredbe, ki se posamezni partnerski državi zagotovi v skladu s točko (a) člena 6(1), temelji na spodbudah ter se razlikuje glede oblike in zneskov, hkrati pa se pri njej upoštevajo vsi naslednji elementi, ki odražajo značilnosti partnerske države:

- (a) potrebe, pri čemer se uporabijo kazalniki, kot so število prebivalcev in stopnja razvoja;
- (b) zavezanost izvajanju skupno dogovorjenih političnih, ekonomskih in socialnih ciljev reform ter napredek pri tem;
- (c) zavezanost vzpostavitvi trdne in trajnostne demokracije ter napredek pri tem;
- (d) partnerstvo z Unijo, vključno z njegovo ambicioznostjo;
- (e) absorpcijsko sposobnost in morebiten učinek podpore Unije na podlagi te uredbe.

Taka podpora se odraža v večletnih programskih dokumentih iz člena 7.

2. Po sprejetju programskih dokumentov iz člena 7 in brez poseganja v ostale elemente iz odstavka 1 tega člena, se delež razpoložljivih virov, ki je na voljo partnerskim državam, prilagodi zlasti njihovem napredku pri vzpostavljanju in utrjevanju trdne in trajnostne demokracije ter izvajanju dogovorjenih političnih, ekonomskih in socialnih ciljev reform v skladu s pristopom, ki temelji na spodbudah.

Pri večdržavnih krovnih programih se ta delež določi glede na napredek partnerskih držav pri vzpostavljanju trdne in trajnostne demokracije ob hkratnem upoštevanju njihovega napredka pri izvajanju dogovorjenih ciljev reform, ki prispevajo k uresnitvi navedenega cilja.

Napredek partnerskih držav se redno ocenjuje, zlasti s pomočjo poročil o napredku v okviru evropske sosedске politike, ki vključujejo trende v primerjavi s preteklimi leti.

V primeru resnega ali vztrajnega nazadovanja se lahko podpora ponovno preuči.

3. Pristop, ki temelji na spodbudah, se ne uporablja za podporo civilni družbi, medosebnim stikom, vključno s sodelovanjem med lokalnimi organi, podporo za večje spoštovanje človekovih pravic ali podporne ukrepe, povezane s krizo. V primeru resnega ali vztrajnega nazadovanja se lahko takšna podpora poveča.

4. O pristopu, ki temelji na spodbudah iz te uredbe, potekajo redne izmenjave stališč v okviru Evropskega parlamenta in Sveta.

5. Podpora Unije na podlagi te uredbe se načeloma določi v sodelovanju z upravičenci. Pri pripravi, izvajanju in spremljanju podpore Unije v tem partnerstvu po potrebi sodelujejo:

(a) nacionalni in lokalni organi ter

(b) organizacije civilne družbe,

tudi s posvetovanji in pravočasnim dostopom do ustreznih informacij, kar jim omogoča, da igrajo pomembno vlogo v tem procesu.

6. Podporo Unije na podlagi te uredbe načeloma sofinancirajo partnerske države in druge udeležene države iz javnih sredstev, prispevkov upravičencev ali drugih virov. Brez poseganja v izpolnjevanje ostalih pogojev iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ se zahteve po sofinanciranju lahko opustijo, kadar je to ustrezno utemeljeno in kadar je to potrebno za podporo razvoju civilne družbe in nedržavnih akterjev, zlasti manjših organizacij civilne družbe.

Člen 5

Skladnost in usklajevanje donatorjev

1. Pri izvajanju te uredbe se zagotovi skladnost z vsemi področji zunanega delovanja Unije in drugimi ustreznimi politikami Unije. V ta namen ukrepi, ki se financirajo na podlagi te uredbe, vključno s tistimi, ki jih upravlja Evropska investicijska banka (EIB), temeljijo na dokumentih politike sodelovanja iz člena 3(1) in (2), ter posebnih interesih, prednostnih nalogah politik in strategijah Unije. Pri takšnih ukrepih se spoštujejo zaveze iz večstranskih sporazumov in mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so Unija in partnerske države.

2. Unija, države članice in EIB zagotovijo skladnost med podporo, dodeljeno na podlagi te uredbe, in drugo podporo, ki jo dodelijo Unija, države članice in evropske finančne institucije.

3. Unija in države članice usklajujejo svoje programe podpore, da bi se povečali uspešnost in učinkovitost izvajanja podpore in dialoga o politikah ter preprečilo prekrivanje financiranja v skladu z uveljavljenimi načeli za krepitev operativnega usklajevanja na področju zunanje podpore ter za harmonizacijo politik in postopkov. Usklajevanje vključuje redna posvetovanja in pogoste izmenjave ustreznih informacij v različnih fazah cikla podpore, zlasti na ravni področij. Skupno načrtovanje programov se izvaja, kadar je to mogoče in ustrezno. Kadar tega

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

ni mogoče doseči, se zaradi zagotovitve najvišje stopnje usklajevanja preučijo druge možnosti, kot so delegirano sodelovanje in možnosti prenosa.

Komisija o skupnem načrtovanju programov z državami članicami poroča v poročilu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, v katerega vključi priporočila v primerih, ko skupno načrtovanje programov ni bilo v celoti doseženo.

4. Unija skupaj z državami članicami sprejme potrebne ukrepe, vključno s posvetovanji v začetni fazi načrtovanja programov, za zagotovitev dopolnjevanja, ustreznega usklajevanja in sodelovanja z večstranskimi in regionalnimi organizacijami in subjekti, vključno z evropskimi finančnimi institucijami, mednarodnimi finančnimi institucijami, agencijami, skladi in programi Združenih narodov, zasebnimi in političnimi fundacijami ter donatorji zunaj Unije.

5. Dokumenti iz člena 7(2) in (3) se, kolikor je mogoče, sklicujejo tudi na dejavnosti drugih donatorjev Unije.

NASLOV II

OKVIRNO NAČRTOVANJE PROGRAMOV IN DODELITEV SREDSTEV

Člen 6

Vrste programov

1. Podpora Unije na podlagi te uredbe se načrtuje v:

(a) dvostranskih programih, ki zajemajo podporo Unije eni partnerski državi;

(b) večdržavnih programih, ki obravnavajo izzive, skupne vsem ali več partnerskim državam, temeljijo na prednostnih nalogah vzhodnega partnerstva in južne dimenzije evropske sosedske politike ter upoštevajo delo, opravljeno v okviru Unije za Sredozemlje ter regionalnega in podregionalnega sodelovanja, predvsem med dvema ali več partnerskimi državami, pa tudi v okviru severne dimenzije in sinergije Črnega morja. To lahko vključuje Rusko federacijo v skladu s členom 1(3);

(c) programih čezmejnega sodelovanja, ki obravnavajo sodelovanje med eno ali več držav članic na eni strani ter eno ali več partnerskih držav in/ali Rusko federacijo (v nadaljnjem besedilu: druge države udeleženske v čezmejnem sodelovanju) na drugi strani, izvajajo pa se na njihovem skupnem delu zunanje meje Unije.

2. Prednostne naloge podpore Unije na podlagi te uredbe so navedene v Prilogi II.

3. Podpora Unije na podlagi te uredbe se izvaja v skladu z Uredbo (EU) št. 236/2014, za programe iz točke (c) člena 6(1) te uredbe pa tudi v skladu z izvedbenimi pravili o posebnih določbah za izvajanje čezmejnega sodelovanja iz člena 12 te uredbe.

Člen 7

Načrtovanje programov in okvirna dodelitev sredstev za državne in večdržavne okvirne programe

1. Okvirna dodelitev finančnih sredstev za državne programe se določi na podlagi meril iz člena 4(1).

2. Za države, za katere obstajajo dokumenti iz člena 3(2) te uredbe, se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme celovit večletni enotni okvir podpore. V tem okviru se:

(a) pregleda napredek glede na okvir politike in doseganje predhodno dogovorjenih ciljev ter oceni trenutno stanje odnosov med Unijo in partnersko državo, vključno s stopnjo ambicioznosti partnerstva te države z Unijo;

(b) določijo cilji in prednostne naloge podpore Unije, izbrani predvsem med tistimi, ki so bili vključeni v dokumente iz člena 3(2) te uredbe ter v strategije ali načrte partnerskih držav, kadar so te strategije in načrti skladni s splošnim okvirom politike, in za katere je redno ocenjevanje Unije pokazalo, da potrebujejo podporo;

(c) navedejo pričakovani rezultati ter

(d) določi okvirna raven financiranja, razčlenjenega po prednostnih nalogah.

Okvirna dodelitev finančnih sredstev za vsak posamezni enotni okvir podpore se navede v obliki razpona, ki ne presega 20 % teh dodelitev.

Veljavnost enotnega okvira podpore je načeloma enaka veljavnosti zadevnega dokumenta iz člena 3(2) te uredbe.

3. Za države, za katere dokumenti iz člena 3(2) te uredbe ne obstajajo, se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme celovit programski dokument, vključno s strategijo in večletnim okvirnim programom. V tem dokumentu se:

(a) določi strategija odziva Unije na podlagi analize razmer v zadevni državi, njenih odnosov z Unijo in strategij ali načrtov partnerskih držav, kadar so te strategije in načrti skladni s splošnim okvirom politike;

(b) določijo cilji in prednostne naloge podpore Unije;

(c) navedejo pričakovani rezultati ter

(d) določi okvirna raven financiranja, razčlenjenega po prednostnih nalogah.

Vzporedna okvirna dodelitev finančnih sredstev se navede v obliki razpona, ki ne presega 20 % teh dodelitev. Programski dokument velja za ustrezno večletno obdobje.

4. Za večdržavne programe se v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sprejme celovit programski dokument, vključno s strategijo in večletnim okvirnim programom. V programskem dokumentu se:

(a) določijo cilji in prednostne naloge podpore Unije za regije in podregije, v katerih se, kadar je primerno, odražajo prednostne naloge, določene v okviru vzhodnega partnerstva ali Unije za Sredozemlje;

(b) navedejo pričakovani rezultati ter

(c) določi okvirna raven financiranja, razčlenjenega po prednostnih nalogah.

Okvirna dodelitev finančnih sredstev za večdržavne programe se določi na podlagi preglednih in objektivnih meril.

Programski dokument velja za ustrezno večletno obdobje.

5. Dokumenti enotnega okvira podpore se po potrebi pregledajo, tudi ob upoštevanju ustreznih rednih poročil Unije in dela skupnih organov, ustanovljenih na podlagi sporazumov s partnerskimi državami, revidirajo pa se lahko v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Programski dokumenti iz odstavkov 3 in 4 tega člena se pregledajo na sredi obdobja ali po potrebi, revidirajo pa se lahko v skladu z istim postopkom.

6. Za lažje izvajanje pristopa, ki temelji na spodbudah, iz člena 4(2) je za večdržavne krovne programe namenjen znesek približno 10 % finančnih sredstev iz člena 17(1), ki bo dopolnil nacionalne finančne dodelitve iz člena 7(2) in (3). V ustreznih sklepih Komisije o vzpostavitvi teh krovnih programov so določene države, ki lahko prejmejo sredstva, dejanske dodelitve pa bodo določene na podlagi napredka, doseženega pri vzpostavljanju trdne in trajnostne demokracije ter izvajanju dogovorjenih ciljev reform, ki prispevajo k uresničitvi tega splošnega cilja.

7. Kadar je to potrebno za učinkovitejše izvajanje ukrepov za skupno korist Unije in partnerskih držav, se lahko na področjih, kot sta transnacionalno sodelovanje in medsebojne povezave, financiranje na podlagi te uredbe združi s sredstvi, ki se dodelijo na podlagi drugih ustreznih uredb Unije. V tem primeru Komisija odloči, kateri enotni sklop pravil se uporablja za izvajanje.

8. V postopku načrtovanja programov v skladu s členom 15(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 sodelujejo države članice. Te države članice in drugi donatorji, ki so se zavezali, da bodo načrtovanje programov podpore pripravili skupaj z Unijo, sodelujejo še posebej tesno. V programske dokumente se lahko, kot je ustrezno, vključi tudi njihov prispevek.

9. Kadar se države članice in drugi donatorji zavežejo, da bodo načrtovanje programov podpore pripravili skupaj, lahko enotni okvir podpore ter programske dokumente iz odstavkov 3 in 4 nadomesti skupni večletni programski dokument, pod pogojem, da izpolnjuje zahteve iz navedenih odstavkov.

10. V primeru kriz ali groženj demokraciji, pravni državi ali človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam, ali naravnih nesreč oziroma nesreč, ki jih je povzročil človek, se lahko opravi priložnostni pregled programskih dokumentov. S takšnim izrednim pregledom se zagotovi ohranjanje skladnosti med politikami Unije, podporo Unije, dodeljeno na podlagi te uredbe, in podporo, dodeljeno na podlagi drugih instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja. Na podlagi izrednega pregleda se lahko sprejmejo revidirani programski dokumenti. V tem primeru Komisija revidirane programske dokumente v enem mesecu po njihovem sprejetju pošlje v vednost Evropskemu parlamentu in Svetu.

11. Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi poročila o vmesnem pregledu iz člena 17 Uredbe (EU) št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz tega poročila.

(b) za morske meje, ki zajemajo teritorialne enote, ki ustrezajo ravni NUTS 3 ali enakovredni ravni ob morskih mejah med državami članicami in drugimi državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju, ločene za največ 150 km, brez poseganja v morebitne prilagoditve, potrebne za zagotovitev skladnosti in neprekinjenosti ukrepov sodelovanja;

(c) okoli morskega bazena, ki zajema obalne teritorialne enote, ki ustrezajo ravni NUTS 2 ali enakovredni ravni in se nahajajo ob skupnem morskem bazenu držav članic in drugih držav udeleženk v čezmejnem sodelovanju.

2. Za zagotovitev nadaljevanja obstoječih programov sodelovanja in v drugih utemeljenih primerih ter z namenom prispevati k ciljem programa se teritorialnim enotam, ki mejijo na enote iz odstavka 1, lahko dovoli udeležba v čezmejnem sodelovanju. Pogoji, pod katerimi se lahko sosednje teritorialne enote udeležijo sodelovanja, so določeni v skupnih operativnih programih.

3. V ustrezno utemeljenih primerih se lahko vključijo tudi pomembna socialna, gospodarska ali kulturna središča v državah članicah in drugih državah udeleženkah v čezmejnem sodelovanju, ki ne mejijo na upravičene teritorialne enote, če njihova udeležba prispeva k doseganju ciljev iz programskega dokumenta. Pogoji, pod katerimi se lahko takšna središča udeležijo sodelovanja, so določeni v skupnih operativnih programih.

4. Pri oblikovanju programov v skladu s točko (b) odstavka 1 lahko Komisija v dogovoru z udeleženci predlaga, da se geografska upravičenost razširi na vso teritorialno enoto ravni NUTS 2, na območju katere se nahaja teritorialna enota ravni NUTS 3.

5. Čezmejno sodelovanje teži k skladnosti s cilji obstoječih in prihodnjih makroregionalnih strategij.

NASLOV III

ČEZMEJNO SODELOVANJE

Člen 8

Geografska upravičenost

1. Programi čezmejnega sodelovanja iz točke (c) člena 6(1) se lahko oblikujejo:

(a) za kopenske meje, ki zajemajo teritorialne enote, ki ustrezajo ravni 3 nomenklature ozemeljskih enot za statistiko (NUTS) ali enakovredni ravni ob kopenskih mejah med državami članicami in drugimi državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju brez poseganja v morebitne prilagoditve, potrebne za zagotovitev skladnosti in neprekinjenosti ukrepov sodelovanja, in v skladu s členom 9(4);

Člen 9

Načrtovanje programov in dodelitev sredstev za čezmejno sodelovanje

1. V programskem dokumentu se opredeli naslednje:

(a) strateški cilji čezmejnega sodelovanja ter prednostne naloge in pričakovani rezultati tega sodelovanja;

(b) seznam skupnih operativnih programov, ki jih je treba oblikovati;

- (c) okvirna razdelitev sredstev med programe za kopenske in morske meje iz točk (a) in (b) člena 8(1) ter programe za morske bazene iz točke (c) člena 8(1);
- (d) okvirne večletne dodelitve posameznim skupnim operativnim programom;
- (e) teritorialne enote, upravičene do udeležbe pri posameznem skupnem operativnem programu, ter teritorialne enote in središča iz člena 8(2), (3) in (4);
- (f) okvirna dodelitev za podporo horizontalnim ukrepom za gradnjo zmogljivosti, povezovanje v mreže in izmenjave izkušenj med programi, kakor je ustrezno;
- (g) prispevki za mednarodne programe, vzpostavljene z Uredbo (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, pri katerih so udeležene partnerske države in/ali Ruska federacija.

Programski dokument zajema obdobje sedmih let, Komisija pa ga sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014. Pregleda se sredi obdobja ali po potrebi, revizija pa se lahko v skladu z navedenim postopkom.

2. Skupni operativni programi se sofinancirajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Skupni znesek prispevka iz Evropskega sklada za regionalni razvoj se določi v skladu s členom 4(4) Uredbe (EU) št. 1299/2013. Za uporabo tega prispevka se uporablja ta uredba.

3. Iz instrumenta za predpristopno pomoč (v nadaljnjem besedilu: IPA II), vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 236/2014 se lahko sofinancirajo skupni operativni programi, v katerih so udeleženi upravičenci iz Priloge I k navedeni uredbi. Za uporabo tega sofinanciranja se uporablja ta uredba.

4. Višina okvirnih dodelitev sredstev za skupne operativne programe je odvisna od objektivnih meril, zlasti števila prebivalcev v upravičenih teritorialnih enotah, opredeljenih v točkah (a), (b) in (c) člena 8(1). Okvirne dodelitve se lahko prilagodijo, da se upošteva potreba po ravnovesju med prispevki iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter prispevki, dodeljeni na podlagi te uredbe, pa tudi drugi dejavniki, ki vplivajo na intenzivnost sodelovanja, kot so posebne značilnosti obmejnih območij ter njihova zmogljivost za upravljanje in absorpcijo podpore Unije.

Člen 10

Skupni operativni programi

1. Čezmejno sodelovanje se izvaja z večletnimi skupnimi operativnimi programi, ki zajemajo sodelovanje za posamezno

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. Decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju evropsko teritorialno sodelovanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (UL L 347, 20.12.2013, str. 259).

mejo ali skupino meja in obsegajo večletne ukrepe, ki vključujejo sveženj usklajenih prednostnih nalog in jih je mogoče izvajati s podporo Unije. Skupni operativni programi temeljijo na programskem dokumentu iz člena 9(1). Vključujejo kratek opis sistemov upravljanja in nadzora, ki zajemajo elemente iz člena 11(2) in člena 12(2).

2. Skupni operativni programi za kopenske in morske meje se oblikujejo za vsako mejo na ustrezni teritorialni ravni ter vključujejo upravičene teritorialne enote, ki pripadajo eni ali več državam članicam ter eni ali več drugim državam udeleženkam v čezmejnem sodelovanju.

3. Skupni operativni programi okoli morskih bazenov so večstranski, oblikujejo se na ustrezni teritorialni ravni in vključujejo upravičene teritorialne enote, ki se nahajajo ob skupnem morskem bazenu, ki pripada več državam udeleženkam, med drugim vsaj eni državi članici in eni drugi državi udeleženci v čezmejnem sodelovanju. Vključujejo lahko dvostranske dejavnosti, namenjene podpori sodelovanju med eno državo članico in eno drugo državo udeleženko v čezmejnem sodelovanju.

4. Države udeleženke v roku enega leta od potrditve programskega dokumenta iz člena 9(1) in po sprejetju izvedbenih pravil o posebnih določbah za izvajanje čezmejnega sodelovanja Komisiji skupaj predložijo predloge za skupne operativne programe. Komisija v roku, določenem v izvedbenih pravilih, sprejme posamezen skupni operativni program, potem ko oceni njegovo skladnost s to uredbo, programskim dokumentom in izvedbenimi pravili. Skupne operativne programe v enem mesecu po njihovem sprejetju predloži v vednost Evropskemu parlamentu in državam članicam.

5. Območja v državah, ki niso države članice ali druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju, ki mejijo na upravičena območja, kot so opredeljena v točkah (a) in (b) člena 8(1), ali državah, ki se nahajajo ob skupnem morskem bazenu, za katerega se oblikuje skupni operativni program, se lahko vključijo v skupni operativni program in pridobijo podporo Unije na podlagi te uredbe v skladu s pogoji, določenimi v programskem dokumentu iz člena 9(1).

6. Komisija in države udeleženke sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se programi čezmejnega sodelovanja, zlasti za morske bazene, oblikovane v skladu s to uredbo, in mednarodni programi sodelovanja, oblikovani v skladu z Uredbo (EU) št. 1299/2013, katerih geografska območja se delno prekrivajo, v celoti dopolnjujejo in vzajemno krepijo.

7. Skupni operativni programi se lahko revidirajo na pobudo držav udeleženk ali Komisije, med drugim zaradi:

- (a) sprememb pri prednostnih nalogah sodelovanja ali socialno-ekonomskem razvoju;
- (b) rezultatov izvajanja zadevnih ukrepov ter rezultatov postopka spremljanja in ocenjevanja;
- (c) potrebe po prilagoditvi zneskov razpoložljivih sredstev ter prerazporeditvi virov.

8. Komisija najpozneje do konca koledarskega leta, ki sledi letu sprejetja skupnih operativnih programov, sklene sporazum o financiranju z drugimi državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju. Sporazum o financiranju vsebuje pravne določbe, ki so potrebne za izvajanje skupnega operativnega programa, sopolpišejo pa ga lahko druge države udeleženke in organ upravljanja iz točke (c) člena 12(2) ali država, ki gosti organ upravljanja.

Države udeleženke in organ upravljanja po potrebi sklenejo sporazum, na primer v obliki memorandumu o soglasju, da natančneje določijo posebne finančne obveznosti in podrobnosti izvajanja programa zadevnih držav, vključno z njihovimi upravljalnimi in upravnimi nalogami in odgovornostmi.

9. Skupni operativni program, ki vključuje več kot eno drugo državo udeleženko v čezmejnem sodelovanju, se oblikuje, če vsaj ena druga država udeleženka v čezmejnem sodelovanju podpiše sporazum o financiranju. Druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju, ki so vključene v drug oblikovan program, lahko kadar koli podpišejo sporazum o financiranju in se tako pridružio programu.

10. Če se država udeleženka zaveže, da bo sofinancirala skupni operativni program, se v njem pojasnijo ureditev in potrebna varovala za revizijo, zagotavljanje, uporabo in spremljanje sofinanciranja. Pripadajoč sporazum o financiranju podpišejo vse države udeleženke in organ upravljanja skupnega operativnega programa ali država, ki gosti ta organ upravljanja.

11. V skupnih operativnih programih se prav tako lahko določi finančni prispevek iz finančnih instrumentov in vanje, ki se lahko kombinira z donacijami, ob upoštevanju pravil teh instrumentov in pod pogojem da to prispeva k doseganju prednostnih nalog teh programov.

12. Države udeleženke in njihovi lokalni organi, kjer je to primerno, ob upoštevanju načela partnerstva skupaj izberejo ukrepe, skladne s prednostnimi nalogami in ukrepi iz skupnega operativnega programa, ki bodo prejeli podporo Unije.

13. V posebnih in ustrezno utemeljenih primerih, kadar:

- (a) skupnega operativnega programa ni mogoče predložiti zaradi težav, ki izvirajo iz odnosov med državami udeleženkami ali med Unijo in drugo državo udeleženko v čezmejnem sodelovanju;
- (b) skupnega operativnega programa ni mogoče izvajati zaradi težav, ki izvirajo iz odnosov med državami udeleženkami;
- (c) države udeleženke Komisiji do 30. junija 2017 niso predložile skupnega operativnega programa, ali
- (d) nobena od drugih držav udeleženek v čezmejnem sodelovanju, ki so vključene v program, do konca leta, ki sledi letu sprejetja programa, ni podpisala zadevnega sporazuma o financiranju.

Komisija po posvetovanju z eno ali več zadevnimi državami članicami sprejme potrebne ukrepe, s katerimi slednji(-m) omogoči uporabo prispevka iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za skupni operativni program v skladu s členom 4(7) in (8) Uredbe (EU) št. 1299/2013.

14. Proračunske obveznosti za ukrepe čezmejnega sodelovanja ali programe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razdelijo v več letnih obrokov.

Člen 11

Upravljanje skupnih operativnih programov

1. Skupni operativni programi se običajno izvajajo z deljenim upravljanjem z državami članicami. Vendar lahko države udeleženke predlagajo, naj programe s posrednim upravljanjem v skladu z izvedbenimi pravili iz člena 12(2) te uredbe izvaja eden od subjektov iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

2. Komisija na podlagi razpoložljivih informacij presodi, ali je pri deljenem upravljanju država članica, pri posrednem upravljanju pa druga država udeleženka v čezmejnem sodelovanju ali mednarodna organizacija, vzpostavila in upravlja sisteme upravljanja in nadzora, ki so skladne z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 ter s to uredbo in njenimi izvedbenimi pravili iz člena 12(2) te uredbe.

Zadevne države članice, druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju in mednarodne organizacije zagotovijo učinkovito delovanje svojega sistema upravljanja in nadzora, zakonitost in pravilnost transakcij ter spoštovanje načela dobrega finančnega poslovanja. Odgovorne so za upravljanje in nadzor programov.

Komisija lahko od zadevne države članice, druge države udeleženke v čezmejnem sodelovanju ali mednarodne organizacije zahteva, naj preuči pritožbo, predloženo Komisiji, glede izbire ali izvajanja dejavnosti, ki prejemajo podporo na podlagi tega naslova, ali delovanja sistema upravljanja in nadzora.

3. Da bi bili skupni operativni programi ustrezno pripravljene na izvajanje, so odhodki, ki nastanejo po predložitvi tovrstnega programa Komisiji, upravičeni s 1. januarjem 2014.

4. Kadar se upravičenost omeji v skladu s členom 8(7) Uredbe (EU) št. 236/2014, lahko subjekt iz odstavka 1 tega člena, ki lahko objavi razpise za oddajo predlogov in javne razpise, v skladu s členom 8(2) in členom 9(3) Uredbe (EU) št. 236/2014 kot upravičene prizna ponudnike, vlagatelje in kandidate iz neupravičenih držav ali blago, ki na podlagi svojega porekla ni upravičeno do podpore.

Člen 12

Izvedbena pravila za čezmejno sodelovanje

1. Izvedbena pravila o posebnih določbah za izvajanje tega naslova se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(3) Uredbe (EU) št. 236/2014.

2. Izvedbena pravila med drugim vključujejo podrobne določbe o:

- (a) stopnjah in načinih sofinanciranja;
- (b) vsebini, pripravi, spremembah in zaključku skupnih operativnih programov;
- (c) vlogi in funkciji struktur programa, na primer skupnem nadzornem odboru, organu upravljanja in njegovem skupnem tehničnem sekretariatu, vključno z njihovim položajem, učinkovito identifikacijo, obveznostmi in odgovornostmi, opisom sistemov upravljanja in nadzora, pogoji tehničnega upravljanja in finančnega poslovanja podpore Unije, vključno z upravičenostjo odhodkov;
- (d) postopkih izterjave v vseh državah udeleženkah;
- (e) spremljanju in ocenjevanju;
- (f) dejavnostih povečanja prepoznavnosti in informativnih dejavnostih;
- (g) deljenem in posrednem upravljanju iz člena 6(2) Uredbe (EU) št. 236/2014.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 13

Prenos pooblastila

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14 za spremembo Priloge II. Komisija po objavi poročila o vmesnem pregledu in na podlagi priporočil iz tega poročila do 31. marca 2018 sprejme delegirani akt za spremembo Priloge II.

Člen 14

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 13 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2020.

3. Pooblastilo iz člena 13 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 13, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 15

Odbor

Komisiji pomaga Odbor za evropski instrument sosedstva. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 16

Udeležba tretje države, ki ni zajeta v členu 1

1. Komisija se lahko v ustrezno utemeljenih primerih ter za zagotovitev skladnosti in učinkovitosti financiranja Unije ali spodbujanje regionalnega ali nadregionalnega sodelovanja odloči, da v skladu s členom 2 Uredbe (EU) št. 236/2014 upravičenost do posebnih ukrepov za vsak primer posebej razširi na države, ozemlja in območja, ki drugače ne bi bili upravičeni do financiranja.

Ne glede na člen 8(1) Uredbe (EU) št. 236/2014 lahko fizične in pravne osebe iz zadevnih držav, ozemelj in območij sodelujejo v postopkih, s katerimi se takšni ukrepi izvajajo.

2. Možnost iz odstavka 1 tega člena se lahko določijo v programskih dokumentih iz člena 7.

Člen 17

Finančna sredstva

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje od 2014 do 2020 znašajo 15 432 634 000 EUR v tekočih cenah. Programom čezmejnega sodelovanja iz točke (c) člena 6(1) se dodeli do 5 % finančnih sredstev.

2. Evropski parlament in Svet odobrita letne odobritve v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

3. V skladu s členom 18(4) Uredbe (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, bo ukrepom v zvezi z učno mobilnost v partnerske države ali iz njih, v smislu Uredbe (EU) št. 1288/2013, ter za sodelovanje in dialog o politikah z organi, institucijami in organizacijami iz teh držav, dodeljenih približno 1 680 000 000 EUR iz različnih instrumentov za financiranje zunanjega delovanja, in sicer instrumenta razvojnega sodelovanja, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 233/2014 ⁽²⁾, evropskega instrumenta sosedstva, instrumenta za predpristopno

pomoč (IPA II), vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 231/2014 in instrumenta partnerstva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾. Za uporabo teh sredstev se uporablja Uredba (EU) št. 1288/2013.

Sredstva so na voljo v obliki dveh večletnih dodelitev, ki bosta zajemali le prva štiri oziroma preostala tri leta. Dodelitev teh sredstev se odraža v večletnih okvirnih programih, predvidenih s to uredbo, v skladu z opredeljenimi potrebami in prednostnimi nalogami zadevnih držav. Dodelitev sredstev se lahko revidira v primeru nepredvidenih okoliščin večjih razsežnosti ali pomembnih političnih sprememb v skladu z prednostnimi nalogami Unije za zunanje delovanje.

Člen 18

Evropska služba za zunanje delovanje

Ta uredba se uporablja v skladu s Sklepom 2010/427/EU.

Člen 19

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 11. marca 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa „Erasmus+“: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport ter razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014-2020 (glej stran 44 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (glej stran 77 tega Uradnega lista).

PRILOGA I

Partnerske države iz člena 1 so:

Alžirija
Armenija
Azerbajdžan
Belorusija
Egipt
Gruzija
Izrael
Jordanija
Libanon
Libija
Republika Moldavija
Maroko
Zasedeno palestinsko ozemlje
Sirija
Tunizija
Ukrajina

PRILOGA II

Prednostne naloge podpore Unije na podlagi te uredbe

Finančna sredstva Unije se lahko – v podporo uresničevanju specifičnih ciljev iz člena 2 ob hkratnem upoštevanju skupno dogovorjenih dokumentov iz člena 3(2) – namenijo za prednostne naloge, določene v točkah 1, 2 in 3 te priloge.

Nekatere od prednostnih nalog so lahko primerne za več vrst programov. Pri morebitnem spreminjanju tega okvirnega seznama prednostnih nalog se upošteva načelo deljene odgovornosti.

Vprašanja, ki zadevajo več področij, vključno s trdno in trajnostno demokracijo, človekovimi pravicami, enakostjo spolov, bojem proti korupciji in okoljem, se obravnavajo v okviru teh različnih prednostnih nalog.

1. Podpora Unije na dvostranski ravni se, če je to primerno, med drugim nameni za naslednje prednostne naloge:

- človekove pravice, dobro upravljanje in pravna država, vključno z reformo pravosodja, javne uprave in varnostnega sektorja;
- institucionalno sodelovanje in gradnja zmogljivosti, vključno z izvajanjem sporazumov Unije;
- podpora akterjem civilne družbe in njihovi vlogi pri reformnih procesih in demokratičnih tranzicijah;
- trajnosten in vključujoč gospodarski razvoj, tudi na regionalni in lokalni ravni, ter teritorialna kohezija;
- razvoj socialnih sektorjev, zlasti za mlade, s poudarkom na socialni pravičnosti in koheziji ter zaposlovanju;
- trgovina in razvoj zasebnega sektorja, vključno s podporo malim in srednjim podjetjem, zaposlovanje ter uresničevanje poglobljenih in celovitih območij proste trgovine;
- kmetijstvo in razvoj podeželja, vključno s prehransko varnostjo;
- trajnostno upravljanje naravnih virov;
- energetske sektor s poudarkom na energetske učinkovitosti in obnovljivi energiji;
- promet in infrastruktura;
- izobraževanje in razvijanje veščin, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem;
- mobilnost in upravljanje migracij, vključno z zaščito migrantov;
- krepitev zaupanja in drugi ukrepi, ki prispevajo k preprečevanju in reševanju sporov, vključno s podporo prizadetemu prebivalstvu in obnovi.

Prednostne naloge iz te točke lahko prispevajo k več kot enemu cilju iz te uredbe.

2. Podpora Unije na večdržavni ravni se, če je to primerno, med drugim nameni za naslednje prednostne naloge:

- človekove pravice, dobro upravljanje in pravna država;
- institucionalno sodelovanje in gradnja zmogljivosti;
- regionalno sodelovanje, zlasti v okviru vzhodnega partnerstva, Unije za Sredozemlje ter partnerstva za demokracijo in skupno blaginjo;
- visoko šolstvo in razvijanje veščin, mobilnost študentov in osebja, mladi in kultura;
- trajnostni gospodarski razvoj, trgovina in razvoj zasebnega sektorja ter podpora malim in srednjim podjetjem;
- energetske sektor, vključno z energetske omrežji;
- prometne in infrastrukturne povezave;
- trajnostno upravljanje naravnih virov, vključno z vodo, zelena rast, okolje ter prilagajanje podnebnim spremembam in njihova blažitev;
- podpora civilni družbi;
- mobilnost in upravljanje migracij;
- krepitev zaupanja in drugi ukrepi, ki prispevajo k preprečevanju in reševanju sporov.

Prednostne naloge iz te točke lahko prispevajo k več kot enemu cilju iz te uredbe.

3. Podpora Unije prek programov čezmejnega sodelovanja se, če je to primerno, nameni za naslednje prednostne naloge:
- gospodarski in socialni razvoj;
 - okolje, javno zdravje, varnost in zaščita;
 - mobilnost oseb, blaga in kapitala.

Prednostne naloge iz te točke odražajo skupne izzive. Predstavljajo okvir za opredelitev specifičnih prednostnih nalog z državami udeleženkami v čezmejnem sodelovanju. Organizacije civilne družbe bodo vključene v razvoj programov in bodo skupaj z lokalnimi in regionalnimi organi njihove glavne upravičenke.

Dodelitev finančnih sredstev glede na vrsto programa

Dvostranski programi: do 80 %

Večdržavni programi: do 35 %

Čezmejni programi: do 5 %

Izjava Evropske komisije o strateškem dialogu z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾

Evropska komisija bo na podlagi člena 14 PEU pred načrtovanjem Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta in po začetnem posvetovanju z zadevnimi upravičenci, kjer je to ustrezno, opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom. Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s predvidenimi okvirnimi dodelitvami na državo/regijo ter – znotraj držav/regij – s prednostnimi nalogami, možnimi rezultati in okvirnimi prednostnimi dodelitvami za geografske programe ter izbiro načinov pomoči (*). Evropska komisija bo Evropskemu parlamentu predstavila zadevne razpoložljive programske dokumente s tematskimi prednostnimi nalogami, možnimi rezultati, izbiro načinov pomoči (*) in dodeljenimi finančnimi sredstvi za take v tematskih programih predvidene prednostne naloge. Evropska komisija bo upoštevala stališče Evropskega parlamenta o tej zadevi.

Evropska komisija bo opravila strateški dialog z Evropskim parlamentom pri pripravi vmesnega pregleda in pred vsako znatno spremembo programskih dokumentov v obdobju veljavnosti te uredbe.

Evropska komisija bo na poziv Evropskega parlamenta pojasnila, kje so se upoštevala stališča Evropskega parlamenta v programskih dokumentih, ter vse druge nadaljnje ukrepe na podlagi strateškega dialoga.

⁽¹⁾ Evropska komisija bo zastopana na ravni pristojnega komisarja.

(*) Kjer je to ustrezno.

Izjava Evropske komisije o uporabi izvedbenih aktov in njihovih določb za izvajanje določenih pravil iz Uredbe št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta ter iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)

Evropska komisija meni, da je namen pravil za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, kot so določena v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje, ter drugih natančnejših in podrobnejših izvedbenih pravil iz Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta in iz Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) dopolniti osnovni akt in bi zato morala imeti obliko delegiranih aktov, sprejetih na podlagi člena 290 PDEU. Evropska komisija ne bo nasprotovala sprejetju besedila, o katerem sta se dogovorila sozakonodajalca. Evropska komisija kljub temu opozarja, da je vprašanje razmejitev med členoma 290 in 291 PDEU trenutno v obravnavi Sodišča Evropske unije v zadevi o „biocidih“.

Izjava Evropskega parlamenta o ukinitvi pomoči, dodeljene v okviru finančnih instrumentov

Evropski parlament opozarja, da Uredba (EU) št. 233/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja za obdobje 2014–2020, Uredba (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva, Uredba (EU) št. 234/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami ter Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ne vsebujejo izrecne navedbe, da je pomoč mogoče ukiniti v primerih, kadar država upravičenka ne spoštuje osnovnih načel, razglašanih v posameznem instrumentu, ter zlasti načel demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic.

Evropski parlament meni, da bi vsaka ukinitvev pomoči v okviru teh instrumentov spremenila celotno shemo finančne pomoči, dogovorjene v okviru rednega zakonodajnega postopka. Evropski parlament je kot zakonodajalec in ena od dveh vej proračunskega organa zato pristojen, da v zvezi s tem v celoti izvaja svoje posebne pravice, če bi bilo treba sprejeti tako odločitev.
